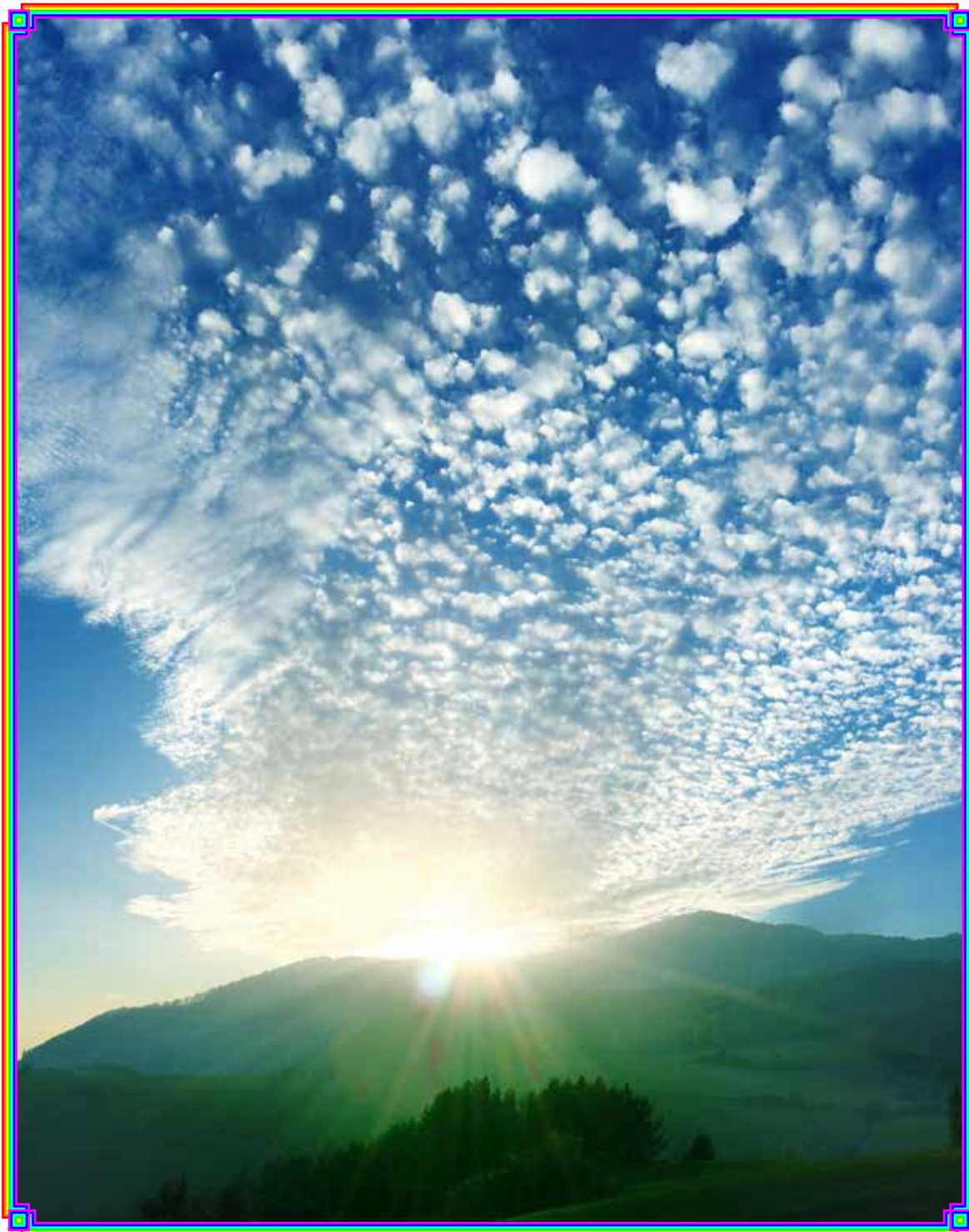

ЖОВТЕНЬ 2024/2025 р.

2

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Жовтень

Прислів'я та приказки про Жовтень

- ◇ Жовтень ходить по краю та й виганяє пташок з раю.
- ◇ Вересень пахне яблуками, а жовтень – капустою.
- ◇ Плаче жовтень холодними сльозами.
- ◇ Ходить жовтень по краю та й виганяє птахів із раю.
- ◇ Жовтень хоч і холодний, та листопад його перехолодить.
- ◇ В жовтні з сонцем розпрощайся, ближче до печі підбирайся.

Григорій Сковорода

Пси

У селі в господаря жило два пси. Довелося якось повз ворота проїжджати незнайомцеві. Один пес вискочив, погавкав, доки чоловік не зник із очей, і повернувся до двору.

– Що це тобі дало? – спитав другий собака.

– У всякому разі не так нудно, – відповів той.

– Але ж не всі, – сказав розумніший, – переїжджі такі, щоб їх обов'язково мати за ворога нашого господаря. Коли б так, то б і я повинності своєї не залишив, хоч іще з минулої ночі в мене пошкоджено вовчими зубами ногу. Собакою бути – це річ непогана, а от брехати на кожного – зле.

На обкладинці журналу фотографія Ладислава Цупера.

Сила:

Розумний чоловік знає, що ганити, а дурний ляпає без розбору.

Осінь у Карпатах.

«Добрий розум робить легким будь-який спосіб життя»

(Григорій Сковорода, український просвітитель-гуманіст, філософ, поет).

Марія Пономаренко

Осінь

Осінь на камінчику над ставком присіла.
 Мило із промінчиком осінь говорила.
 Дав промінчик осені золоті фарби,
 щоб змінила господиня довколишні барви.
 Осінь розсміялася Радісно, щасливо:
 – Трішки постараюся – Зроблю справжнє диво!
 Зараз ось розбавлю фарбу-жовтяницю,
 уділю дві краплі зеленій травиці.
 А сосні не треба – Хай зелено буде.
 Згадувати літо будуть звірі й люди.

Чи знаєте ви, що...

Анатолій Качан Дощова осінь

Водить осінь хороводи,
Під мелодію дощів
На прогулянку виходять
Парасолі і плащі.

Там розмову парасолі
Із плащами завели:
«Ах, як довго у неволі,
У темниці ми були.

Та вернулися тумани,
задощило в небесах, –
І ми знову у пошані,
Знов нас носять на

руках...»

І прийшли тоді до згоди
парасолі і плащі,
Що найбільша насолода –
Це коли ідуть дощі.

Аргентинський дебютант Формули-1 підтвердив українське коріння

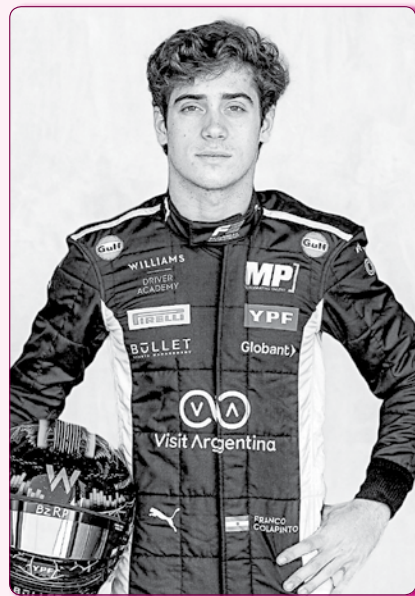
Аргентинський пілот команди Формули-1 Вільямс Франко Колапінто підтвердив, що має українське коріння.

Спочатку інформацію про те, що його пращери вихідці з України повідомила Асоціація українців з міста Росаріо у себе на сторінці в Instagram. Гонщик у коментарях підтвердив це.

У соцмережі «Х» (Twitter) він написав: «Тримайся, Україно».

Колапінто народився 27 травня 2003 року у Буенос-Айресі у сім'ї Анібала Колапінто та Андреа Трофимчук. Відомо, що родичі по материній лінії переселилися до Аргентини у 1938 році за польськими документами. Вони проживали на Волині.

Нагадаємо, керівництво Вільямс підписало 21-річного Колапінто з нідерландської команди Формули 2 МП Мотоспорт. Він замінив Логана Сарджента. Франко

довгий час був пілотом у академії Вільямс.

Колапінто дебютував у Формулі-1 на Гран-прі Італії. У кваліфікації він став 18, а у самій гонці фінішував на 12 позиції.

Пілоти з України ще ніколи не були представлені у Формулі-1. Для Аргентини це теж успіх, адже востаннє гонщик із цієї країни у Ф-1 виступав ще в сезоні-2001 – Гастон Маццакане стартував на чотирьох Гран-прі за команду Прост.

Додамо, що за Вільямс у Формулі-4 має дебютувати українець Олександр Бондарев, який раніше прокоментував вибір команди.

У СВІТІ КАЗОК

Казки про тварин вважають найдавнішими, бо раніше люди жили серед природи, тож їх існування часто залежало від вдалого чи невдалого полювання на диких тварин. Інколи тварин навіть обожнювали, складали про них легенди і казки. У давнину, коли склалися ці казки, людина одухотворювала все навколишнє, наділяючи його людськими властивостями. Тому головні персонажі казок про тварин мають людські риси: вони розуміють одне одного, розмовляють, думають, переживають, співають тощо. Люди й свої якості – розум, доброту, хитрість – приписували тваринам.

Зникла голка (Новозеландська казка)

Одного разу курку запросили на бенкет. Перната відразу збагнула, як справи не забутне враження на гостей – попити розкішну сукню. Не гаючи часу, квочка попрямувала до крамниці. Там уважно роздивлялася весь товар: розгортала, смикала та крутила. Урешті-решт примхлива відвідувачка вибрала яскраво-червону тканину й, задоволена, крокувала додому.

Коли курка розгорнула покушку, то пригадала, що забула придбати голку.

– Що ж робити? – засмутилася перната. – Крамниця, мабуть, уже зачинена.

Квочка сіла на лавку й заплакала, дорікаючи собі за неуважність. Та несподівано бідолаха підстрибнула на місці:

– Чому ж одразу не збагнула? Можна позичити голку в сусідки.

Пташка перестрибнула

через паркан і постукала у двері, та ніхто не відчинив. Не втрачаючи надії, розумниця побігла далі, але й там нікого не було вдома. Коли квочка зазнала третьої невдачі, почула над головою чийсь крик:

– Куху! Куху!

Поглянувши вгору, курка побачила папанго.

– Куди так поспішаєш, подруго? – поцікавився птах. – Перепочинь, бо ледве дихаєш.

– У мене обмаль часу. Запросили на свято, тому хочу попити сукню, а голки немає, – пожалілася квочка. – Вирішила позичити в сусідок, але ніхто не відчиняє. Не щастить!

– Не журись. Охоче допоможемо. Візьми мою голку.

Щедрий товариш попрямував додому й невдовзі приніс обіцяне.

– Навіть не знаю, як віддячити за таку послугу.

Ввечері неодмінно поверну, – запевнила перната.

Щойно за приятелем зачинилися двері, курка взялася до роботи. Коли залишилося кілька останніх стібків, швачка загубила голку. Бідолашна порпалась у траві, заглядала під лавку та шукала під кожним камінчиком, але марно.

Невдовзі в шибку постукав папанго (чорна качка), вимагаючи повернути позичене. Опустивши очі, квочка винувато зізналася, що сталося. Як тільки не вибачалася пташка, приятель не поступався й наполягав:

– Натомість віддай щось інше!

– У мене ж більше нічого немає! – розвела крилами перната.

– Мабуть, навмисне сховала голку, хитрунко! – заволав товариш і гримнув дверима.

Відтоді курка та папанго не дружать. Коли птах кружляє над селом, невдоволено кричить:

– Філу! Куху!

Так він вимагає повернути борг. А квочка й досі розгрібає лапами землю – намагається відшукати зниклу голку.

Василь Сухомлинський

Легенда про золоте зернятко істини

У батька було два сини. Коли вони вирости й могли вже тримати в руках заступ, батько сказав їм: «Беріть заступи, підемо копати поле».

Копають вони й копають, і видалася праця братам важкою і незрозумілою.

– Для чого ми копаємо? – питають вони. – І взагалі, для чого ми живемо на світі?

Батько й каже синам:

– Бачите цю велику гору? – І показав рукою на величезну гору, вершина якої вкрилася хмарами.

– Бачимо, – відповіли сини.

– У цій горі – Золоте Зернятко Істини. Можливо, десь у глибині, можливо, на поверхні – ніхто не знає. Кажуть люди: хто знайде це Зернятко, той зрозуміє, для чого людина живе на світі, для чого працює, для чого копає землю і сіє хліб, споруджує будинки і думає про зірки. Ідіть, сини, шукайте Золоте Зернятко Істини.

Підійшли брати до гори, а вона величезна й висока, за день не обійдеш навколо, за три дні не зійдеш на вершину. Як же шукати Золоте Зернятко Істини?

Стали брати біля підніжжя гори. Старший – з одного боку, молодший – з іншого. Почали копати гору, пересипаючи землю жменя за жменю. Золотого Зернятка не було.

Молодший брат підійшов до старшого і каже:

– Я більше не буду копати. Не хочу стати рабом цієї гори.

Старший відповідає:

– Хоч і все життя доведеться копати, а я все-таки знайду Золоте Зернятко Істини. Тому що я не раб, а вільна людина. А ти раб, бо не хочеш дізнатися, для чого ми живемо на світі, для чого копаємо землю і сіємо хліб, споруджуємо будинки й думаємо про зірки.

Пішов молодший брат, поселився на березі річки – курінь збудував, рибу ловить і юшку варить. А старший брат копає і копає, кожну жменю землі у порох розтирає. Золоте Зернятко Істини шукає.

Десять років копав старший брат гору, жодного дня не відпочивав. Нарешті, на одинадцятий рік, коли вся гора була розкопана й пересипана на нове місце, знайшов старший брат на самому дні гори Золоте Зернятко Істини. Воно було маленьке, як

мачинка. Поклав старший брат Зернятко на долоню, і яскраве світло Істини осяяло весь світ. Дізнався старший брат, для чого людина живе на світі, землю копає і ниву засіває, споруджує будинки й про зірки думає.

Пішов старший брат по землі, побудував Щастя для всіх людей. І став Могутнім і Непереможним. Тому що він – Вільна Людина.

А молодший брат живе в убогому курені, одяг на ньому порвався, відро, в якому він юшку варив, продірявилось, їсть він сиру рибу і водою болотною запиває. Тому що він безвільний раб – раб свого ледарства, неробства і невігластва. Тому що справжня свобода – в умінні працювати день і ніч для того, щоб пересунути гору з місця на місце, побудувати Щастя для людей.

Дмитро Павличко

Осінь

Небеса прозорі,
Як глибінь ріки.
Падають, як зорі,
З явора листки.

А над полем нитка
Дзвонить як струна,
Зажурилась квітка –
Чує сніг вона.

З КНИЖКОВОЇ ПОЛИЦІ

Автором казок «У пошуках Котландії» та «Коти – партизани «Херсона»» (Ужгород: «ТІМΠΑЇ», 2023. – 40 с.: іл.) є лікар-отоларинголог **Володимир Сівач**. В доступній для дитячого розуміння формі, за допомоги захоплюючого сюжету та чудових ілюстрацій діти вчаться розуміти події сьогодення..

Йдеться про цікаву розповідь про незвичайні пригоди кота Найта та його друзів на Херсонщині під час звільнення від російських окупантів. Про мужність, сміливість, відвагу маленьких котів, любов до рідного краю, про боротьбу за визволення рідної землі.

Володимир Сівач *Коти - партизани Херсона* (Уривок)

Десь дуже-дуже далеко, а де саме не знає ніхто, є країна, в якій живуть тільки коти і кицьки. Країна ця втаємничена, через те котятча спільнота приховує її від собак. Адже відомо, собаки і коти давні вороги. Ця ворожнеча почалася не сьогодні і не вчора, а триває весь час, відколи на землі живуть ці тваринки. Але якщо вони живуть у одних господарів або по сусідству, то часто дружать між собою.

Подорож котів у пошуках своєї країни Котландії була довготривалою і нелегкою. Багато пригод трапилось на цьому шляху. Нарешті була знайдена земля, на якій вирішено розпочати розбудову рідної країни. Будівництво домівок розпочалося,

а вечорами під завивання хуртовини згадували мандрівку і тоді звучало «Пізною осені», тому котики дуже поспішали. Працювали всі: і дорослі і малеча. Титанічна робота увінчалась успіхом: коти встигли вселитися у свої хатки до першого снігу. Для своєї кізоньки Капельки, яка годувала їх смачненьким молочком, був зведений індивідуальний: просторий, теплий, з коморкою, у якій зберігалося сіно.

Однієї лютневої ночі Найт прокинувся від сильного гулу. Він вийшов на подвір'я і побачив у небі багато літаків. Обрїй палав вогнем, здалеку чулися вибухи. Знайомий Кажан підлетів до нього і повідомив страшну новину:

– Росія напала на рідну країну котів.

– А на Херсонщину теж?

– Так, – почув відвідь.

Найт, недовго думаючи, оголосив загальний збір. Через декілька хвилин всі коти зібралися навколо свого ватажка.

З ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ

Мистецтво вчительки

Саме під такою назвою у циклі програм «Невідомі – відомі» зорганізував Союз русинів-українців СР 25 вересня цього року у Словацько-українському культурному центрі в Пряшеві зустріч з педагогом та культурно-освітнім діячем **Йоланою Марушак**.

Йолана Марушак (1944) після закінчення середньої школи у Снині та Філософського факультету Університету ім. П. Й. Шафарика у Пряшеві викладає українську мову і літературу у пряшівській Середній педагогічній школі, де заснувала гурток лялькового театру «Віночок». Наш читач її добре знає як голову журі з художнього читання під час Фестивалю дарми і художнього читання ім. О. Духновича.

Під час зустрічі спогади зливались із сьогоденням. Було що порівнювати...

Йолана Марушак.

Програму «Невідомі – відомі» вела Марія Белей. Свій життєвий шлях наблизила Йолана Марушак.

Погляд на частину присутніх на зустрічі з Й. Марушак.

Павло Глазовий

Кухлик

Дід приїхав із села,
Ходить по столиці,
Має гроші – не мина
Жодної крамниці.

Попросив він: – покажіть
Кухлик той, що скраю –
Продавщиця: – Что? Чего?
Я не розумію.

– Кухлик, люба, покажіть,
Той, що збоку смужка.
– Да какой же кухлик здесь,
Если это кушка?

Дід у руки кухлик взяв
І нахмурих брови:
– На Україні живете
Й не знаєте мови...

Продавщиця теж була
Гостра та бідова:
– У мене єсть язик,
Ні к чому мне мова!

І сказав їй мудрий дід:
– Цим пишатися не слід.
Бо якраз така біда
В моєй корови:
Має, бідна, язика
І не знає мови.

Михайло Брик

СВІТАНОК

Купол неба ще покритий густою пеленою нічної темні. Уявний виднокрай сходу починає пробивати перше несміливе сяйво багряної заграви. З кожною миттю воно світлішає, хоча сонце ще глибоко занурене за обрій. Мить-друга і жевріючий його спалах посилюється, високі яскраві промені щораз більше наростають.

Ще тиша сковує довкілля. Та з гілок дерев і густих трав починають злітати перші пташки-непосиди. Їх звуки прорізують заморожену тишу, закликаючи до пробудження інших. Лякливу мелодію відповіді октавою витворює найбільша жаба-ропуха, якій уже чомусь давно не спиться.

Щораз більше наростає переклик різноголосся птахів. Млявий вітерець розколює застояне пові-

тря. Трохи забарившись, сміливо стрекоче ще заспаний коник-стрибунець. Зникають поблідлі мерехтливі зорі. Оживає природа. З-за обрію викичується велике вогняне колесо. Починає вирувати життя. Настає новий неповторний день із чисельними звабами, красою і глибоким Змістом.

Свій світанок є у кожної людини. Він – перший крок химерної долі, пошуків і утвердження в житті. Світанок – своєрідний засів ниви, який настирливо буяє і квітує, а може й відразу марніє, пропадає. Світанки дня і долі людини – нерозгадані чари, вічне чаклування. Вони справжнє диво, незбагненні миттєві хвилини і тривала надія, які мають стати базовою величиною прийдешнього. Нехай він, світанок, буде щедрим для вас.

Леся Пилип'юк

Ходить хмарка з решетом

Синім небом
Над селом
Ходить хмарка
З решетом

Мама каже:
«Гарний дощик!
Бурячки ростуть
На борщик».

Віталій Конопелець

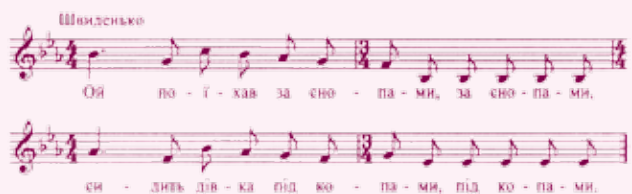
Гриб

На одній нозі
у лісі
дядько в дивнім
капелюсі.
Всіх і кожного
вітає,
тільки шапки
не скидає,
Заховається
під листя:
– Де я?
Де я?
Придивися!

Ой поїхав за снопами

Ой поїхав за снопами, за снопами,
Сидить дівка під копами, під копами.

Я на неї задивився, задивився –
Полудрабок уломився, уломився.

Ой не жаль би мені воза, мені воза,
Коли б дівка була гожа, була гожа!

А то руда та погана, та погана,
Та ще й воза поламала, поламала!

«Хоч я й руда та погана, та погана,
Так у мене батько багач, батько багач.

Сірі воли на оборі, на оборі,
А на шиї в мене дукач, в мене дукач!»

«Нехай тебе чорти знають, чорти
знають,
Із твоїми багачами, багачами:

Воли твої поздыхають, поздыхають,
Ти ж погана й з дукачами, з дукачами!»

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Павло Гірник

Павло Миколайович Гірник (* 30 квітня 1956, Хмельницький) – український поет. Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (2009).

Син письменника Миколи Андрійовича Гірника. Мати Тамара Дмитрівна

(1926–1989) – етнограф.

Закінчив 1973 року середню школу в Хмельницькому. Вчився на філологічному факультеті Кам'янець-Подільського педагогічного інституту (1973–1974, закінчив перший курс), 1974 перевівся у Київський педагогічний інститут (закінчив 1977). Закінчив Вищі літературні курси в Москві (1987–1989).

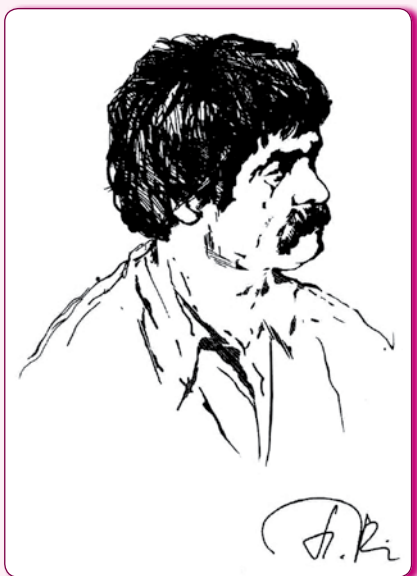
Працював учителем української мови і літератури в сільських школах Вінницької області (село Непедівка Козятинського району) та Хмельницької області (село Черепівка Хмельницького району, село Березелі Красилівського району), завідувачем літературно-драматичної частини Хмельницького театру ляльок.

Член Спілки письменників України (1984), а від 1996 – член Асоціації українських письменників.

Збірки поезій:

«Посвітається» («Університетське видавництво ПУЛЬСАРИ», 2009), «Корик на снігу» (2003), «Брате мій, вовче», «По війні» (2000), «Вибране» (Городок, 1996), «Китайка», «Калина», «Се я, причинний...» (всі три – Хмельницький, 1994), «Летіли гуси...» (1988), «Спрага» (1983).

«За плечима і літа, і думи, а душа так і не навчилася триматися землі. Той поетичний світ часом тихий і щемливий, напоєний добром і любов'ю, часом годований з ножа...»

(Поет Павло Гірник)

Павло Гірник

Нарешті, сину, відпочину
І відсахнуся.

Сам на сам.

Немає ні жалю, ні спину

Отим забутим голосам.

Не так, не можеш і не мусиш,
Але пройди і ц не впади!
На цьому світі маєш душу
Не більшу від ковтка води.

Але дійти, але здолати,
Сльозу спинити кулаком.
Не знати, сину, а впізнати
І поділитися ковтком.

Павло Гірник

НАЗАВЖДИ

Ніколи свого серця не щерби,
Аби лише виспівувати гарно.
Не промовчи Шевченка у собі
Не прокричи Стефаника задарма.

Творив Тарас гнів, а не жура.
А що поробиш,
Люде без'язикий,
Коли з-за ґрат у душу зазира
Твоя свобода, змучена до крику,

Коли поети пнуться в паничі,
І побратими цвенкають потроху,
І кобза почорніла на плечі,
Як домовина власної епохи!

Не возлюби себе.
Не розгуби
Ні голосую, ні стогону, ні слуху,
Шевченко йде дорогами доби
І завжди обирає кручі духу.

Іде і йтиме у тривожний час
І вже його не зупинить нікому
Ви чуєте?
Минаючи Парнас,
Шевченко повертається додому!

Круасан

Корисний сніданок без зусиль: готуємо круасан з шинкою та виноградом Початок дня задає тон на весь день, тому сніданок повинен бути не тільки смачним, але й корисним.

Якщо часу вранці обмаль, один із варіантів – це швидкий і вишуканий сніданок із круасаном, крем-сиром, шинкою та виноградом, який збалансує смак і надасть енергії.

Інгредієнти:

- круасани
- вершковий сир
- листя салату
- шинка
- відварені яйця
- твердий сир
- виноград без кісточок
- сіль, перець за смаком
- 5-10 г вершкового масла

Як приготувати:

Для начинки відварені яйця розминаємо виделкою, додаємо спеції, сметану або вершкового сиру і добре перемішуємо. Далі додаємо натертий сир та виноград. Обирайте без кісточок сорту киш-миш або якщо вони є, то приберіть.

Круасан розрізаємо навпіл та підсмажуємо на шматочку масла до скоринки. Змащуємо крем-сиром, викладаємо листя салату, шинку, начинку з яєць та винограду, також можна додати нарізаний авокадо. Накриваємо іншою половиною та смакуємо.

Ліна Костенко

Березовий листочок

Ще не сніг і навіть ще не іній,
ще чути в полі голос череди.
Здригнувся заєць – ліс такий осінній,
куди не ступиш, все щось шарудить!
Чи, може, це спинається грибочок?
Чи, може, це скрадається хижак?
То пролетить березовий листочок,
То пробіжить невидимий їжак...

Володимир Сосюра

Осінь

Облітають квіти, обриває вітер
пелюстки печальні в синій тишині.
По садах пустинних їде гордовито
осінь жовтокоса на баскім коні.
В далечінь холодну без жалю за літом
синьоока осінь їде навмання.
В'яне все навколо, де пройдуть копита,
золоті копита чорного коня.
Облітають квіти, обриває вітер
пелюстки печальні й розкида кругом.
Скрізь якась покора в тишині розлита,
і берізка гола мерзне за вікном.

Г Р А Ї М О

Уважність

Розглянь картинку і знайди силует гнома.

